

חוק העונשין, תשל"ז-1977

ה ת ו כ נ

חלק א': הוראות כלליות

סעיפים

2—1	פרשנות	פרק א':
11—3	תחולה טריטוריאלית	פרק ב':
24—12	עיקרים באחריות פלילית	פרק ג':
30—25	שותפים לדבר עבירה	פרק ד':
34—31	נסיון והסתה	פרק ה':
90—35	דרכי ענישה	פרק ו':
	סימן א': כללי 40—35	
	סימן ב': מאסר 51—41	
	סימן ג': מאסר על תנאי 60—52	
	סימן ד': קנס 71—61	
	סימן ה': התחייבות להימנע מעבירה 76—72	
	סימן ו': פיצויים והוצאות 81—77	
	סימן ז': החזקה במוסד סגור 86—82	
	סימן ח': שונות 90—87	

חלק ב': עבירות

132—91	בטחון המדינה, יחסי חוץ וסודות רשמיים	פרק ז':
	סימן א': הוראות כלליות 96—91	
	סימן ב': בגידה 103—97	
	סימן ג': פגיעה בכוחות מזויינים 110—104	
	סימן ד': ריגול 116—111	
	סימן ה': סודות רשמיים 120—117	
	סימן ו': פגיעה ביחסי חוץ 122—121	
	סימן ז': סדרי דין 129—123	
	סימן ח': שונות 132—130	
235—133	פגיעות בסדרי המשטר והחברה	פרק ח':
	סימן א': המרדה 144—133	
	סימן ב': התאגדויות אסורות 158—145	
	סימן ג': הפרעות לשלום הציבור 162—159	
	סימן ד': סכסוכי עבודה 164—163	
	סימן ה': פגיעות במדינת חוץ 168—165	
	סימן ו': שודים 169	
	סימן ז': פגיעות ברגשי דת ומסורת 174—170	
	סימן ח': ריבוי גישואין 183—175	

	סימן ט': ברינונות ותקלות לציבור	198—184
	סימן י': זנות ותועבה	214—199
	סימן י"א: מטרדים	223—215
	סימן י"ב: משחקים אסורים, הגרלות והימורים	235—224
פרק ט':	פגיעות בסדרי השלטון והמשפט	297—236
	סימן א': שיבוש עשיית משפט	267—236
	סימן ב': העלמת עבירות	272—268
	סימן ג': תקיפת שוטרים	276—273
	סימן ד': עבירות בשירות הציבור וכלפיו	289—277
	סימן ה': עבירות שוחד	297—290
פרק י':	פגיעות בגוף	382—298
	סימן א': גרימת מוות	311—298
	סימן ב': הפסקת הריון	321—312
	סימן ג': אחריות לשלום אדם	326—322
	סימן ד': סיכון החיים והבריאות	344—327
	סימן ה': עבירות נגד המוסר	360—345
	סימן ו': עבירות כלפי קטינים ונכים	368—361
	סימן ז': פגיעה בחירות	377—369
	סימן ח': תקיפה	382—378
פרק י"א:	פגיעות ברכוש	460—383
	סימן א': גניבה	393—383
	סימן ב': עבירות מעין גניבה	401—394
	סימן ג': שוד	404—402
	סימן ד': פריצה והתפרצות	410—405
	סימן ה': נכסים גנובים	413—411
	סימן ו': מרמה, סחיטה ועושק	438—414
	סימן ז': הונאה	446—439
	סימן ח': הסגת גבול	447
	סימן ט': היזק	460—448
פרק י"ב:	זיוף כספים ובולים	488—461
	סימן א': שטרי כסף	469—461
	סימן ב': מטבעות	484—470
	סימן ג': בולים	488—485
פרק י"ג:	עבירות קלות	496—489
פרק י"ד:	עבירות הכנה וקשר	500—497
פרק ט"ו:	הוראות שונות	505—501

תוספת

חלק א': הוראות כלליות

פרק א': פרשנות

1. הוראות חלק זה יחולו גם על עבירות שלא לפי חוק זה, והוא כשאין הוראה מפורשת לסתור בחיקוק הקובע את העבירה.

2. לענין עבירה—

"בית מגורים" — בנין או מבנה או חלק מהם, שכידי בעלו או תופשו לשם מגורים, לעצמו או למשפחתו או לעובדו, גם אם לעתים אין גרים בו; ולענין זה יראו כחלק מבית המגורים גם בנין או מבנה הסמוך לו, או תפרש עמו או משמש לצורך מסויים שלו, ובלבד שיש קשר ביניהם, בין צמוד ובין דרך מעבר גדור ומכוסה המוליך מן האחד למשנהו; "בעל" ומונחים כיוצא בו, לענין נכסים — לרבות תאגיד, חבר בני אדם הכשיר להיות בעל נכסים, והמדינה;

"דרך ציבורית" — כביש, שוק, ככר, רחוב, גשר וכל דרך שעוברים בה הרבים כדין;

"החזקה" — שליטתו של אדם בדבר המצוי בידו, בידו של אחר או בכל מקום שהוא, בין שהמקום שייך לו ובין אם לאו; ודבר המצוי בידם או בהחזקתם של אחד או כמה מבני חברה בידיעתם ובהסכמתם של השאר יראו כמצוי בידם ובהחזקתם של כל אחד מהם ושל כולם כאחד;

"הליך שיפוטי" — כל הליך לפני בית משפט, בית דין, רשות שיפוטית, ועדת חקירה או אדם המוסמכים להשביע עדים;

"חבלה" — מכאוב, מחלה או ליקוי גופניים, בין קבועים ובין עוברים;

"חבלה חמורה" — חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בכריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים;

* נוסח מאוחד זה נקבע בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ביום כ"א בטיון תשל"ז (7 ביוני 1977) לפי

סעיף 16 (ו) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948, והוא בא במקום:

א. פקודת החוק הפלילי, 1936, למעט סעיף 38; ע"ר תרס"ו, 1, 1936, עמ' 263; 1937, עמ' 251; 1939, עמ' 151; 1944, עמ' 32, עמ' 126; 1945, עמ' 116; 1946, עמ' 199; 1947, עמ' 1; ס"ח תשי"ז, עמ' 287; תשי"א, עמ' 248; תשי"ב, עמ' 127, עמ' 144; תשי"ד, עמ' 47, עמ' 51, עמ' 238; תשט"ו, עמ' 71; תשי"ז, עמ' 44, עמ' 86, עמ' 178; תשי"ט, עמ' 145; תש"ך, עמ' 54; תשכ"ב, עמ' 36, עמ' 79; תשכ"ג, עמ' 84, עמ' 132; תשכ"ד, עמ' 46, עמ' 55; תשכ"ה, עמ' 11, עמ' 51, עמ' 114, עמ' 181, עמ' 183, עמ' 245; תשכ"ו, עמ' 64; תשכ"ה, עמ' 194; תשכ"ט, עמ' 31; תשל"א, עמ' 81, עמ' 82; תשל"ב, עמ' 28, עמ' 138; תשל"ג, עמ' 143; תשל"ה, עמ' 78, עמ' 122; תשל"ז, עמ' 71; הצעות נוסח חדש להוראות אלה של הפקודה פורסמו בהג"ח 27, עמ' 546, ובהג"ח 37, עמ' 847;

ב. חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות שונות), תשי"ב-1952: ס"ח תשי"ב, עמ' 126; תשי"ז, עמ' 88; תשכ"ג, עמ' 26; תשכ"ד, עמ' 90; תשל"א, עמ' 149; תשל"א, עמ' 164;

ג. חוק לתיקון דיני העונשין (תקיפת שוטרים), תשי"ב-1952: ס"ח תשי"ב, עמ' 144;

ד. חוק דיני עונשין (בטחון המדינה, יחסי חוץ וסודות רשמיים), תשי"ז-1957: ס"ח תשי"ז, עמ' 172; תשכ"ז, עמ' 42;

ה. חוק לתיקון דיני העונשין (ריבוי נישואין), תשי"ט-1959: ס"ח תשי"ט, עמ' 144;

ו. חוק לתיקון דיני העונשין (העלמת עבירות), תשי"ט-1959: ס"ח תשי"ט, עמ' 207 (תש"ך, עמ' 24);

ז. חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות זנות), תשכ"ב-1962: ס"ח תשכ"ב, עמ' 78; תשל"ג, עמ' 146;

כלליות חלק א'
[א/א3]
[תשכ"ה]

תגרות
[5/א]

"חבלה מסוכנת" – חבלה שיש בה סכנת נפשות;

"ידיעה", לענין כל ביטוי המציין ניפוק או שימוש – ידיעת טיבו של הדבר המנופק או המשמש;

"כסף" – לרבות שטר מטבע, ממשיך בנקאי, שיק וכל אסמכתה אחרת לתשלום כסף;

"לילה" – משעה 18.30 עד שעה 6.30;

"מקום ציבורי" – דרך, בנין, מקום או אמצעי תעבורה שיש אותה שעה לציבור זכות או רשות של גישה אליהם, בלא תנאי או בתנאי של תשלום, וכל בנין או מקום המשמש אותה שעה להתקהלות ציבורית או דתית או לבית משפט היושב בפומבי;

"ניפוק", של דבר – לרבות שימוש או עשייה בו, נסיון של שימוש או עשייה בו, או נסיון להניע אדם להשתמש או לעשות בו או לפעול על פיו;

"נייר ערך" – לרבות תעודה המעידה על זכות או זכות תביעה לבכס;

"בכס" – חי או דומם היכול לשמש נושא לבעלות;

"עובד הציבור" –

[חשי"ז]

(1) עובד המדינה, לרבות חייל כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תש"ו-1

1955;

(2) עובד רשות מקומית או רשות חינוך מקומית;

(3) עובד מועצה דתית;

(4) עובד המוסד לביטוח לאומי;

(5) עובד בנק ישראל;

(6) עובד ההסתדרות הציונית העולמית, הסוכנות היהודית לארץ ישראל,

קרן קיימת לישראל, קרן היסוד – המגבית המאוחדת לישראל, לרבות חבר

מועצה או הנהלה במוסדות אלה;

(7) עובד לשכת שירות התעסוקה;

ח. חוק לחיקון דיני העונשין (עבירות מרמה, סחיטה ועושיק), תשכ"ג-1963: ס"ח תשכ"ג, עמ' 130; תשל"ל, עמ' 22; תשל"ג, עמ' 145; תשל"ה, עמ' 97;

ט. חוק לחיקון דיני העונשין (משחקים אסורים, הגרלות והימורים), תשכ"ד-1964: ס"ח תשכ"ד, עמ' 44; תשכ"ז, עמ' 143; תשל"ה, עמ' 222;

י. חוק לחיקון דיני העונשין (שימוש ברכב בלי רשות), תשכ"ד-1964: ס"ח תשכ"ד, עמ' 78;

יא. חוק דיני עונשין (דרכי ענישה) [נוסה משולב], תשל"ל-1970: ס"ח תשל"ל, עמ' 109; תשל"א, עמ' 122; תשל"ג, עמ' 44; תשל"ה, עמ' 11;

יב. חוק דיני עונשין (עבירות חוץ) [נוסה משולב], תשל"ג-1973: ס"ח תשל"ג, עמ' 36, עמ' 360; תשל"ז, עמ' 36, עמ' 132;

יג. חוק לחיקון דיני העונשין (הפסקת הריון), תשל"ז-1977: ס"ח תשל"ז, עמ' 70.

סעיפי הנוסח הישן ניתנים בשוליים בצירוף אות המסמנת את החוק לפי רשימה זו.

מכוח נוסח זה יתמצו חוקים אלה של הכנסת:

(1) חוק לחיקון דיני העונשין (ביטול עונש מוות על רצח), חשי"ד-1954: ס"ח חשי"ד, עמ' 74;

(2) חוק לחיקון דיני העונשין (עובדי הציבור), תשי"ז-1957: ס"ח תשי"ז, עמ' 88; תשל"ה, עמ' 145.

1 ס"ח תשט"ו, עמ' 171.

(8) עובד מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר שהממשלה משתתפת בהנהלתם, לרבות חבר מועצה או הנהלה בגופים אלה;

(9) בורר;

(10) נושא משרה או תפקיד על פי חיקוק, בין במינוי, בין בבחירה ובין בהסכם, אף אם איננו אחד מעובדי הציבור המנויים בפסקאות (1) עד (9);

(11) דירקטור מטעם המדינה בחברה ממשלתית, בחברה בת ממשלתית או בחברה מעורבת, כמשמעותן בחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975², וכן עובד של חברה כאמור או אדם המועסק בשירותה;

[תשל"ה]

"פומבי", לענין מעשה -

(1) מקום ציבורי, כשאדם יכול לראות את המעשה מכל מקום שהוא;

(2) מקום שאינו ציבורי, ובלבד שאדם המצוי במקום ציבורי יכול לראות את המעשה;

"פצע" - חתך או דקירה המכתרים או בוקעים כל קרום היצוני של הגוף, ולענין זה קרום היצוני הוא כל קרום שאפשר לנגוע בו בלי לבתר או לבקוע כל קרום;

"פרסום" - כתב או דבר דפוס וכל מוצג חזותי שלפי צורתו, תבניתו או כל בחינה אחרת הוא עשוי להעלות מלים או רעיונות, בין שבמהותו הוא דומה לכתב או לדבר דפוס ובין שאינו דומה, ולרבות העתק או שעתוק של פרסום;

[1939]

"פרסם" -

(1) בדברים שבעל פה - להשמיע מלים בפה או כאמצעים מיכניים, בהתקלות ציבורית או במקום ציבורי או באופן שאנשים הנמצאים במקום ציבורי יכולים לשמוע אותן;

(2) בדברים שבכתב, בציור, בתמונה, בצילום או בדמות - להפיצם בין כמה אנשים, או להציגם באופן שאנשים במקום ציבורי יכולים לראותם, או למכור את הדברים או להציעם למכירה בכל מקום שהוא;

"ציבור" - לרבות כל חלק ממנו העלול להיפגע מהתנהגות שעליה מדובר בהקשרו של מונח זה.

פרק ב': תחולה טריטוריאלית

3. סמכות השיפוט של בתי המשפט בישראל לענין עבירות תשטרע על תחום המדינה ומימי חופיה, ולפי חוק - גם מעבר לתחום האמור; עבירה שנעשתה מקצתה בתחום השיפוט, ניתן להביא את עושה לדין ולהענישו כאילו עשאה כולה בתוך התחום.

תחום השיפוט

[7, 6/א]

4. בתי המשפט בישראל מוסמכים לשפוט את מי שעבר בחוץ לארץ עבירה לפי אחד מאלה:

עבירות נגד

האנושות

[1/ב]

(1) חוק למניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, תש"ו-1950³;

(2) חוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, תש"ו-1950⁴;

² ס"ח תשל"ה, עמ' 132.

³ ס"ח תש"ו, עמ' 137.

⁴ ס"ח תש"ו, עמ' 281.

(3) סעיף 169 לחוק זה;

(4) חוק הטיס (עבירות ושיפוט), תשל"א-1971⁵, בסייגים האמורים בו;

(5) פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973⁶, בסייגים האמורים בה.

עבירות נגד
המדינה
[יב/2]

5. (א) בתי המשפט בישראל מוסמכים לשפוט לפי דיני ישראל את מי שעשה בחוץ לארץ מעשה שהיה עבירה אילו נעשה בישראל, והמעשה פגע או היה מיועד לפגוע במדינת ישראל, בבטחונה, ברכושה, בכלכלתה או בקשרי התחבורה או התקשורת שלה עם ארצות אחרות.

(ב) בלי לפגוע בכלליותו של האמור בסעיף קטן (א), מוסמכים בתי המשפט בישראל לשפוט את מי שעבר בחוץ לארץ עבירה לפי אחד מאלה:

(1) פרק ז' לחוק זה בסייגים האמורים בו;

(2) חוק הדגל והסמל, תש"ט-1949⁷;

(3) חוק חותם המדינה, תשי"א-1949⁸;

(4) סעיפים 133 עד 139 ו-159 לחוק זה;

(5) סעיף 239 לחוק זה כשהעבירה נעברה בתצהיר לפי סעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971⁹;

(6) סעיף 8 לחוק הדרכונים, תשי"ב-1952¹⁰;

(7) סעיף 12(2) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952¹¹;

(8) תקנה 8(א) לתקנות השבות, תשט"ז-1956¹²;

(9) חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965¹³;

(10) פרק י"א לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], תשכ"ט-1969¹⁴;

(11) סעיפים 236 עד 256 לחוק זה כשהעבירה נעברה בהליכים לפי סעיף 160 לחוק הספנות (ימאים), תשל"ג-1973¹⁵;

(12) פרק שני 3 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957¹⁶;

(13) חוק הטיס (בטחון בתעופה האזרחית), תשל"ז-1977¹⁷.

[תשל"ג]

[תשל"ז]

[תשל"ז]

6. (א) בתי המשפט בישראל מוסמכים לשפוט אזרח, תושב או עובד הציבור של ישראל שעבר בחוץ לארץ אחת העבירות האלה:

(1) עבירה לפי אחד הסעיפים שבסימנים ד' ו-ה' לפרק ט' של חוק זה;

(2) עבירה לפי אחד הסעיפים שבפרקים י"א - למעט סעיפים 401 ו-429 - י"ב או לפי סעיפים 381(2) או 489, הפוגעת בנכסים או בזכויות של המדינה או של גוף או איגוד שפורש בתוספת.

(ב) שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את התוספת, בהוספת שמותיהם של גופים או של איגודים או במחיקת שמות כאלה.

עבירות של עובדי
הציבור ועבירות
כלפי רכוש ציבורי
[יב/3, 9]

12 ק"ת תשט"ז, עמ' 820.

13 ס"ח תשכ"ה, עמ' 270.

14 ס"ח תשכ"ט, עמ' 103.

15 ס"ח תשל"ג, עמ' 329.

16 ס"ח תשי"ח, עמ' 24; תשל"ז, עמ' 34.

17 ס"ח תשל"ז, עמ' 126.

5 ס"ח תשל"א, עמ' 60.

6 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 27, עמ' 526.

7 ס"ח תש"ט, עמ' 37.

8 ס"ח תשי"א, עמ' 15.

9 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

10 ס"ח תשי"ב, עמ' 280.

11 ס"ח תשי"ב, עמ' 354.

7. (א) בתי המשפט בישראל מוסמכים לשפוט לפי דיני ישראל את מי שעשה בחוץ לארץ מעשה שהיה עבירה אילו נעשה בישראל, והמעשה פגע או היה מיועד לפגוע בחייו, בגופו, בכריאותו, בחירותו או ברכושו של אזרח ישראלי או של תושב ישראל.

פגיעה באזרחי
ישראל או
תושביה
[4/ב]

(ב) נעברה העבירה במקום הנתון לשיפוט של מדינה אחרת – לא יוגש כתב אישום לפי סעיף זה אלא אם המעשה הוא גם עבירה לפי המשפט החל במקום ביצוע העבירה.

8. בתי המשפט בישראל מוסמכים לשפוט אזרח ישראלי או תושב ישראל שעבר בחוץ לארץ עבירה לפי סימן ח' לפרק ח' של חוק זה.

ריבוי נישואין
[5/ב]

9. בתי המשפט בישראל יהיו מוסמכים לשפוט, נוסף על השותפים לדבר עבירה לפי פרק ד', גם את מי שעשה, לגבי עבירה שבית משפט מוסמך לדון בה לפי פרק זה, מעשה מן האמורים בפרקים ה' ו' עד לחוק זה או בסעיפים 260 עד 262.

בסיני, הסתה וקשר
[6/ב]

10. (א) לא יוגש כתב אישום בעבירה לפי פרק זה אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו בכתב.

סייגים
[7/ב]

(ב) לא יוגש כתב אישום בעבירה לפי סעיף 7 אלא אם העונש הקבוע לה לפי דיני ישראל הוא מאסר שנה או יותר.

(ג) לא יועמד אדם לדין לפי סעיפים 6 או 8 על מעשה או מחדל שהועמד עליו לדין בחוץ לארץ והורשע או זוכה.

(ד) מי שעבר עבירה כאמור בסעיפים 4, 5 או 7, ניתן להעמידו לדין בישראל אף אם עמד כבר לדין בחוץ לארץ על המעשה או המחדל, אולם אם הורשע אדם בישראל בעבירה כאמור לאחר שהורשע עליה בחוץ לארץ, יתחשב בית המשפט בישראל, בקביעת ענשו, בעונש שנשא בחוץ לארץ.

11. אין האמור בפרק זה גורע מכל סמכות לפי דין אחר לשפוט על עבירות שנעברו בחוץ לארץ.

סמכויות שמורות
[8/ב]

פרק ג': עיקרים באחריות פלילית

12. אי ידיעת הדין לא תשמש עילה לפטור מאחריות לעבירה, אלא אם נאמר במפורש שידיעת הדין היא אחד מיסודות העבירה.

אי ידיעת הדין
[8/א]

13. (א) מי שלא מלאו לו תשע שנים אינו בר אחריות פלילית.

קטינות
[9/א]

(ב) מי שלא מלאו לו שתיים עשרה שנים אינו בר אחריות פלילית למעשהו או למחדלו, אלא אם הוכח שבשעת מעשה היה מסוגל לדעת שאסור לו לנהוג כפי שנהג.

14. אין אדם נושא באחריות פלילית לעבירה ברכוש אם נעשה הצעד למימוש זכות שהוא תובע בכנות ובלי כוונה לרמות או לפגוע.

חביעת זכות
בתום לב
[10/א]

15. (א) אין אדם נושא באחריות פלילית למעשה או למחדל שאירעו שלא מרצונו או למאורע שאירע במקרה, והוא כשאינן בהם משום עבירת רשלנות.

כוונה
[11/א], (1), (2)

(ב) הכוונה להביא בעבירה לתוצאה מסויימת אינה מעלה ואינה מורידה, אלא אם כוונה זו היא מיסודותיה המפורשים של העבירה.

16. המניע לעבירה או לכוונה אינו מעלה ואינו מוריד לענין האחריות הפלילית, והוא אם אין הוראה אחרת מפורשת.
17. העושה מעשה או מחדל בהנחה כנה וסבירה, אך מוטעית, בדבר מצב דברים — אינו נושא עליהם באחריות גדולה מזו שהיה נושא בה אילו היה מצב הדברים לאמיתו כפי שהנחת, והוא כשאין הוראה אחרת מפורשת או משתמעת.
18. כל אדם הוא בהזקת שפוי וחזקה שהיה שפוי בשעה הנדונה, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.
19. אין אדם נושא באחריות פלילית למעשהו או למחדלו, אם בשעת מעשה לא היה מסוגל, מחמת מחלה שפגעה בשפיותו או מחמת ליקוי בכשרו השכלי, להבין את שהוא עושה או לדעת שאסור לו לנהוג כפי שנהג.
20. (א) שכרות לא תשמש הגנה לאדם אלא אם מחמת השכרות לא ידע בשעת מעשה מה הוא עושה או שאסור לו לנהוג כפי שנהג, ונתקיימה בו אחת משתי אלה:
 (1) בא לידי שכרות במעשה זדון או רשלנות של זולתו ושלא בהסכמתו;
 (2) מחמת השכרות היה אותה שעה במצב של אי שפיות.
- (ב) שכרות תשמש שיקול כשבאים להכריע אם היתה לנאשם כוונה שהיא מיסודותיה של העבירה.
- (ג) "שכרות", לענין סעיף זה — לרבות שכרות מסמים נרקוטיים או מסמי מרפא.
21. מעשה, למעט רצח ועבירה כלפי המדינה שענשה מוות, שאדם היה אנוס לעשותו מחמת איומים שהעלו אותה שעה השש סביר שאם לא ייכנע ימות מיד או ייחבל מיד חבלה חמורה — אינה עבירה, ובלבד שלא העמיד עצמו מרצונו במצב שהביאהו לידי האונס.
22. ניתן לפטור אדם מאחריות פלילית למעשהו או למחדלו אם יש בידו להראות שלא נהג כפי שנהג אלא כדי למנוע תוצאות שלא ניתן למנען בדרך אחרת ושהיו גורמות חבלה חמורה או פגיעה בגופו, בכבודו או ברכושו, או בגופם או בכבודם של אחרים שהגנתם עליו, או ברכוש שהופקד בידיו; ובלבד שלא עשה יותר משהיה צורך סביר לעשות לאותה מטרה ושהרעה שגרם איננה בלתי שקולה כנגד הרעה שמנע.
23. נושא משרה שיפוטית לא ישא באחריות פלילית למעשהו ולמחדלו במילוי תפקידיו השיפוטיים, אף אם בכך חרג מתחום סמכותו או נמנע מעשות מעשה שהיה עליו לעשותו, והכל כשאין הוראה מפורשת אחרת.
24. (א) אין אדם נושא באחריות פלילית למעשהו או למחדל באחת מאלה:
 (1) בכיצוע הדין;
 (2) בציות לצו של רשות מוסמכת שהוא חייב על פי הדין לציית לו, וזולת אם הצו הוא בעליל שלא כדין.
- (ב) השאלה אם צו הוא בעליל שלא כדין היא שאלה שבמשפט.

מוקד ד': שותפים לדבר עבירה

25. בפרק זה, "עבירה" — למעט חטא.
26. נעברה עבירה, יראו כל אחד מהמנויים להלן כמי שהשתתף בכיצוע ונושא באחריות לה:
 (1) מי שעשה אחד המעשים או המחדלים שהם מיסודות העבירה;

- (2) מי שעשה מעשה או נמנע מעשות מעשה כדי לאפשר לחברו לעבור את העבירה או לסייע בידו בכך, בין שנכח בשעת עשייתה ובין שלא נכח;
- (3) מי שיעץ או שידל את חברו לעבור את העבירה, בין שנכח בשעת עשייתה ובין שלא נכח;
- (4) מי שסייע את חברו בעבירה על ידי שנכח במקום העבירה כדי להרתיע התנגדות, או כדי לאמץ את המבצע בהחלטתו, או כדי להבטיח ביצועה של העבירה.

27. המשדל את חברו לעשות מעשה או מחדל שאילו הוא גופו היה עושה אותם היו נחשבים לו עבירה, יאשם הוא באותה עבירה.

מבצע על ידי שליח
[א/23(4)]

28. שניים או יותר שחברו יחדיו כדי להשיג מטרה בלתי חוקית, ובמהלך השגתה של המטרה נעברה עבירה שהיא לפי טבעה תוצאה מסתברת של אותו מהלך, יראו כל אחד מהם שנכח בשעת העבירה כאילו הוא עבר אותה.

עבירה במהלך השגת מטרה משותפת
[א/24]

29. המייעץ לחברו לעבור עבירה, ולאחר מכן עבר הלה עבירה, יראו את היועץ כאילו יעץ לעבור את העבירה שנעברה בפועל, גם אם געשתה שלא בדרך היעוזה, ואפילו אין היא העבירה היעוזה, והכל אם העובדות המהוות את העבירה שנעברה בפועל הן תוצאה מסתברת של קיום העצה.

היקף האחריות של היועץ
[א/25(1), (2) רישא]

30. שידל אדם את חברו או יעץ לו לעבור עבירה, ובטרם נעברה העבירה חזר בו ושידל או יעץ שלא לבצע, לא יראו אותו כאילו עבר את העבירה, אפילו נעברה.

חזרה משידול ומעצה
[א/25(2) סייג]

פרק ה': נסיון והסתה

31. בפרק זה, "עבירה" – למעט חטא.

הגדרה
[א/28]

32. המנסה לעבור עבירה, דינו, באין הוראה על עונש אחר –

דין המנסה
[א/29]

- (1) בעבירה שענשה מוות – מאסר עשרים שנים;
- (2) בעבירה שהיא הריגה – מאסר ארבע עשרה שנים;
- (3) בעבירה אחרת שענשה מאסר עולם – מאסר עשר שנים;
- (4) בכל עבירה אחרת – מחציתו של העונש שנקבע לה.

33. (א) רואים אדם כמנסה לעבור עבירה, אם הוא מתחיל להוציא את כוונתו אל הפועל במעשה גלוי לעין ובאמצעים המתאימים להגשמתה, אולם אינו מגשים את כוונתו עד כדי עשיית העבירה,

נסיון – מהו
[א/30]

(ב) אין נפקא מינה – זולת לענין ענישה – אם עשה העבריין את כל הדרוש מצדו לגמר ביצוע העבירה, או אם גמר הכיצוע נמנע על ידי נסיבות שאינן תלויות ברצונו, או שמרצונו חדל מן הביצוע.

(ג) חוסר אפשרות לבצע את העבירה למעשה, מחמת נסיבות שאינן ידועות לעבריין, אינו מעלה ואינו מוריד.

34. המנסה לשדל או להסית את חברו לעשות, בישראל או מחוצה לה, מעשה או מחדל שאילו נעשו היתה זאת עבירה לפי דיני ישראל או לפי דיני מקום המעשה — דינו כאילו הוא עצמו ניסה לעשות אותם בישראל; אלא שאם עמדו להיעשות במקום שמחוץ לישראל —
- (1) לא יהיה העונש גדול מן העונש שהיה נושא בו העבריין לפי דיני אותו מקום אילו ניסה הוא עצמו לעשותם;
- (2) לא יואשם אלא על פי בקשת המדינה אשר לה השיפוט באותו מקום.

פרק ו': דרכי ענישה

סימן א': כללי

- הענשים ענשי
מקסימום
[1/א]
35. בית המשפט שהרשיע אדם בשל עבירה, רשאי להטיל עליו כל עונש אשר אינו עולה על העונש שנקבע בדין לאותה עבירה.
- מאסר או קנס
[2/א]
36. נקבע כחוק מאסר או קנס לחלופין, רשאי בית המשפט להטיל אחד מהם או שניהם כאחד.
- חקירה
[3/א]
37. (א) הורשע אדם, רשאי בית המשפט, לפני שיגזור את דינו, לדרוש תסקיר בכתב של קצין מבחן על כל אלה:
- (1) עברו של הנאשם;
- (2) מצבו המשפחתי של הנאשם עם פרטים מלאים ככל האפשר על תוריו, בן זוגו, ילדיו, אחיו ואחיותיו;
- (3) מצבו הכלכלי של הנאשם;
- (4) מצב בריאותם של הנאשם ובני משפחתו;
- (5) נסיבות פרטיות מיוחדות — אם ישנן — שהביאוהו לידי עבירה.
- (ב) בתסקיר כאמור רשאי קצין המבחן להמליץ לפני בית המשפט על טיב העונש שיש בו, לדעתו, סיכוי להחזיר את הנאשם למוטב.
- (ג) הטיל בית המשפט על הנאשם עונש מאסר לאחר קבלת התסקיר, יישלח העתק ממנו לנציב בתי הסוהר להיות בידו חומר להתוויית דרך הטיפול באסיר.
- (ד) הטענה כי התסקיר שהוגש לבית המשפט לא נערך לפי הוראות סעיף זה אינה עילה לערעור.
- תסקיר חובה
[4/א]
38. (א) לא יטיל בית המשפט עונש מאסר, שלא על תנאי, אלא לאחר קבלת תסקיר לפי סעיף 37.
- (ב) שר המשפטים רשאי, באכרזה שתפורסם ברשומות, לסייג, מדי פעם, תחולתו של סעיף קטן (א) לפי סוגי בתי משפט, לפי עבירות, לפי גיל הנאשמים או לפי כל סיווג אחר.